

TÉRVÁLASZTÓ A KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS TEREI

Hiánypótló módon, aktuális témát, a közösségi művelődés fizikai tereit dolgozta fel az NMI Művelődési Intézet VIII. Stratégiai Konferenciája 2017. november 13-án és 14-én a Lakitelek Népfőiskolán. A konferenciának rendkívül jó visszhangja volt a közművelődési szakemberek körében. Megtapasztalva a színvonalas előadásokat, a konferencia zárszavában tettem ígéretet arra, hogy az elhangzott előadásokat megjelentetjük a Szín Közösségi Művelődés hasábjain.

Az alkalomnak különös jelentőséget adott, hogy a közösségi terek témakörét elemző konferenciának a Lakitelek Népfőiskola adott otthont, mely több szempontból is jó példát mutatott és adott a résztvevők számára.

Az NMI Művelődési Intézet folytatta a Nemzeti Művelődési Intézet, mint szakmai előd tevékenységét a 2012-ben indított stratégiai konferenciasorozat szervezésében is. Az elmúlt öt év során számos témakört jártak körbe e tanácskozások résztvevői: többek között a szakmai hálózatokat, a változásokat vagy a kulturális alapú gazdaságfejlesztést, a cselekvő közösségeket – a nyolcadik alkalommal pedig azok a terek kerültek fókuszba, amelyek otthonként szolgálnak a különböző közösségeknek.

Bár a közösségek terei mindig aktuális témát jelentenek, de most, hogy az 1997. évi CXL. törvény módosítása révén újradefiniálta a jogalkotó a közművelődési intézmények körét, ezáltal kiemelt jelentősége lett a területnek. A magyar történelem, a magyar kultúra széles tárházát kínálja a közösségi együttlétek tereinek, s ezeket az olykor egyszerű, olykor lenyűgözően összetett példákat igyekeztünk bemutatni a két nap során.

A rangos szakmai fórumon nemcsak elméleti információkkal, hanem nagyon is kézzelfogható ismeretekkel gyarapodtak a szakemberek. Megtiszteltetés volt számunkra, hogy a Nemzeti Kulturális Alap megújult kollégiumi struktúrájáról és a források elérésében hasznos szakmai koncepcióról Csatlós né Komáromi Katalin és Gózon Ákos részletes előadást tartott. Az NKA támogatásai nélkül valóban nem tartanának ott a közművelődés terei, ahol most: jelenleg elmondhatjuk, hogy a helyi társadalom fejlesztésére koncentrááló közösségi művelődés a maga eszközeivel sikeresen szolgálja a Nemzeti Kulturális Alap által a kezdetek óta kitűzött célt, a nemzeti és egyetemi értékek létrehozását, megőrzését és terjesztését.

Az ilyen konferenciáknak több szempontból is komoly eredménye lehet. A közös gondolkodás mindig konstruktív és előremutató a jövőre vonatkozóan. Közös tisztelgés a múltban dolgozó szakemberek előtt. Makovecz Imre vagy akár Beke Pál nevét is említhetjük, akiknek sokat köszönhetünk, akik mindig is feszegették azokat a fizikai határokat, amelyek a közösségi tereket lehatárolták, és megvalósítottak olyan módszereket, amelyeket ki tudunk próbálni, tovább tudunk gondolni.

Jelentős eredményeket értünk el ebben az évben, és érdemes ilyen szempontból is viszonyulni ehhez a témakörhöz. A szakember-utánpótlásunk megújult. Büszkén mondhatjuk, hogy újra van a felsőoktatásban a közművelődési szakterületnek felsőoktatási képzése a közösségszervezés alapszak elindulásával. A jogszabályi változásokhoz illeszkedve felmérjük, hogy a közösségi színterekben, közművelődési intézményekben milyen végzettségekkel látják el a munkatársak a feladatokat, milyen számban vannak azok, akik a szakterületet helyi szinten tudják képviselni és segíteni. Bizony, van dolgunk ilyen tekintetben. Érdemes áttekinteni így is a közösségi terek és a közművelődési szakemberek kapcsolatát is, és megtalálni itt is a szükséges és elégséges arányt.

Feladatunk, hogy helyzeteket teremtsünk a társadalom különböző szereplői számára, egyének, csoportok, közösségek vagy intézmények számára – hangzott el a konferencia kerekasztal-beszélgetésén, melyen Bordás Istvánnal, a Magyar Népművelők Egyesülete elnökével, Szente Bélával, a Kulturális Központok Országos Szövetségének elnökével és Kósa András Csabával, az Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége elnökével jártuk körbe a közösségi művelődés legaktuálisabb kérdéseit és lehetséges jövőjét.

Ha a közösségi művelődés eszközeivel, szakmai helyzeteket teremtünk, ha a kistelepüléseken is folyamatos és elérhető közművelődési alapszolgáltatásokat biztosítunk, akkor teremthetjük meg a térhasználatot a leghatékosabb és a lehető legsokszínűbb módon.

Alapvető fontosságú, hogy a közművelődési intézmény vagy színtér működtetésekor települési szintű szolgáltatásként és szolgálatként foglalkozzanak a szakemberek a helyi közösségekkel, művészeti csoportokkal, a civil szervezetekkel, az egyházi partnerekkel, kézműves mesterekkel stb. A lokális folyamatok, a helyi cselekvés koordinációs központjainak, a közösségi tér és a szakemberek folyton megújuló, fejlődő szolgáltatásának kell megvalósulnia.

Ezért is volt nagy öröm számomra, hogy konferenciánkat települési vezetők, civil szervezetek képviselői és az amatőr művészeti területek jeles képviselői is megtisztelték figyelmükkel.

A konferenciák során az előadások és a szekciómegbeszélések mellett mindig igyekszünk valami különlegességgel, a témához kapcsolódó esti programmal is szolgálni a vendégeknek. Ezúttal egy könyvbemutatóra került sor, melyen Dr. Balácsi Károly hiánypótló „Idő és rend” címmel megjelent könyve kapcsán beszélgettünk a közösségi művelődés múltjáról, jelenéről és jövőjéről. A beszélgetést követően a könyvben is szereplő faluházmozgalmat idéztük meg Zajti Balázs, Zajti Ferenc és Zajti Gábor „Belül kell felépíteni a házat” című filmjének levétésével.

Szedlacsek Emília, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Községi Művelődési és Művészeti Főosztályának vezetője a konferenciát megnyitó beszédében úgy fogalmazott, hogy az ember egész életében időt és teret kér magának, s azáltal teljesedik ki, hogy az általa „uralt” idő és tér körét bővíti. Véges emberi életünkből fakadhat ez, és abból az ismeretvágyból, amely egész életünket áthatja. Ahogy gyerekkorban bejárjuk a házat, felnőttként egyre táguló körben járjuk be a házon kívüli világot vagy önmagunk belső tereit, és látogatunk el a virtuális térbe is, amelyben szintén egyre ügyesebben mozgunk.

Keressük a teret a fejlődésünkhöz, munkánkhoz, együttléteinkhez családdal, barátokkal, ismerősökkel. A közösségi terek létrejötte mindig kötődött a funkcionalitáshoz, ugyanakkor a szakralitáshoz is. S e helyeken az együttlétet áthatotta az élet megbecsülése, a munka szeretete és az alkotás öröme egyaránt. Ezt az átható örömet, életszeretetet kívánom minden kedves olvasónak.